C/2025/6772

2025.12.23.

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2025. november 18.)

a bizonyos uniós gazdasági kormányzási szabályokat érintő célzott módosításokat tartalmazó költségvetési egyszerűsítési csomag iránti javaslatról

(CON/2025/37)

(C/2025/6772)

Bevezetés és jogalap

2025. október 17-én és 22-én az Európai Központi Bank (EKB) az Európai Unió Tanácsától és az Európai Parlamenttől azt a felkérést kapta, hogy alkosson véleményt a) az 1173/2011/EU és a 473/2013/EU rendeletnek az uniós gazdasági kormányzási kerethez való igazodás, valamint a keret további egyszerűsítése tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslatról ([1]) (a továbbiakban: az 1173/2011/EU és a 473/2013/EU rendeletet módosító javasolt rendelet); és b) a pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euroövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről szóló 472/2013/EU rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslatról ([2]) (a továbbiakban: a 472/2013/EU rendeletet módosító javasolt rendelet).

Ezenkívül 2025. október 17-én az Európai Központi Bank (EKB) az Európai Unió Tanácsától azt a felkérést kapta, hogy alkosson véleményt a 332/2002/EK tanácsi rendeletnek a finanszírozási szabályok és a diverzifikált finanszírozási stratégia alkalmazása tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi rendelet iránti javaslatról ([3]) (a továbbiakban: a 332/2002/EK rendeletet módosító javasolt rendelet; az 1173/2011/EU és a 473/2013/EU rendeletet módosító javasolt rendelettel és a 472/2013/EU rendeletet módosító javasolt rendelettel együtt: javasolt rendeletek).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén alapul, mivel a javasolt rendeletek relevánsak a Szerződés 127. cikkének (1) bekezdésében és 282. cikkének (2) bekezdésében, valamint a Központi Bankok Európai Rendszerének a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányának 2. cikkében említett, az árstabilitás fenntartására irányuló elsődleges célkitűzése szempontjából. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzata 17.5. cikkének első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. Általános észrevételek

1.1. Az EKB üdvözli a javasolt rendeleteket, amelyek az euroövezetre vonatkozó egyes uniós gazdasági kormányzási szabályok szükséges és célzott módosításait foglalják magukban. E módosítások célja annak biztosítása, hogy ezek a szabályok összhangban legyenek az uniós gazdasági kormányzás 2024 áprilisában elfogadott, az egész Unióra kiterjedő átfogó reformjával ([4]). Az uniós gazdasági kormányzásnak az euroövezetre vonatkozó elemei, amelyekre a javasolt rendeletek kiterjednek, ugyanis nem szerepeltek ebben az átfogó reformban, ezért azokat összhangba kell hozni azzal. A javasolt rendeletek célja továbbá a tagállamokra vonatkozó jelentéstételi követelmények csökkentése, többek között a jelentéstétel bizonyos megkettőzésének elkerülése.

([1]) COM(2025) 591 final.
([2]) COM(2025) 593 final.
([3]) COM(2025) 595 final.
([4]) Az a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletet (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj), a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1264 tanácsi rendeletet (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) és a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1265 tanácsi irányelvet (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj) foglalja magában.

1.2. Konkrétabban, a javasolt rendeletek többek között a következő változtatásokat vonják maguk után a 2024. évi reformmal való összhang biztosítása érdekében: a) a költségvetésiterv-javaslatok monitoringjára és értékelésére, valamint az euróövezeti tagállamok túlzott hiánya kiigazításának biztosítására vonatkozó közös rendelkezések; b) a gazdasági kormányzási szabályoknak való, az euroövezeti tagállamok általi meg nem felelésre vonatkozó szankciók; és c) a pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett, vagy pénzügyi támogatásban részesülő euroövezeti tagállamok megerősített felügyeletére és a programot követő utólagos felügyeletre vonatkozó rendelkezések. Ez az összehangolás hozzá fog járulni az uniós gazdasági kormányzás egészének szilárdságához. Amint azt az EKB az e reformról szóló véleményében már megállapította, a gazdasági és költségvetési politika összehangolásának és felügyeletének szilárd uniós kerete az Unió, a tagállamok és különösen az euroövezet nyilvánvaló és mindenekelőtti érdeke ([5]).

1.3. Az eljárások és a jelentéstételi kötelezettségek javasolt rendeletekben előirányzott pontosítása és egyszerűsítése javítani fogja a gazdasági és költségvetési felügyelet hatékonyságát is, és csökkenteni fogja a tagállamok jelentéstételi terhét.

1.4. Ami különösen a megerősített felügyeletet illeti, az EKB üdvözli annak egyértelművé tételét, hogy annak valamely, elővigyázatossági pénzügyi támogatásban részesülő euroövezeti tagállamra történő alkalmazása kifejezetten ahhoz kapcsolódik, hogy az ilyen elővigyázatossági pénzügyi támogatás új szakpolitikai intézkedések tagállam általi elfogadását írja elő. Ez attól függetlenül így lenne, hogy az elővigyázatossági pénzügyi támogatást az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM) szigorított feltételekhez kötött hitelkerete alapján nyújtják-e, amely eleve az új szakpolitikai intézkedések elfogadására vonatkozó ilyen követelményt foglal magában, vagy más elővigyázatossági pénzügyi támogatási eszköz keretében ([6]). Ez a pontosítás kizárja a megerősített felügyelet alkalmazásából azokat az elővigyázatossági pénzügyi támogatásban részesülő euroövezeti tagállamokat, amelyek esetében nincsenek előírva új szakpolitikai intézkedések. Ezen túlmenően az ESM esetleges jövőbeli elővigyázatossági pénzügyi támogatási eszközei esetében a Bizottság értékelni fogja, hogy végső soron indokolt-e a megerősített felügyelet alkalmazása. Az EKB üdvözli az elővigyázatossági pénzügyi támogatásban részesülő euróövezeti tagállamokra vonatkozó megerősített felügyelet alkalmazásának vagy kizárásának szisztematikussá tételét. Az EKB üdvözli továbbá, hogy a javasolt rendeletek egyértelművé teszik a programot követő utólagos felügyelet célkitűzését és hatályát, és egyszerűsítik azt, miközben fenntartják a visszafizetési kockázatok hatékony értékelését.

1.5. Végezetül, a javasolt rendeletek összehangolják a fizetési mérleggel kapcsolatos nehézségekkel küzdő, euroövezeten kívüli tagállamoknak nyújtott uniós pénzügyi támogatásra vonatkozó finanszírozási szabályokat a jelenleg hatályos átfogó uniós diverzifikált finanszírozási stratégiával, amit az EKB szintén üdvözöl.

2. **Különös észrevételek**

2.1. *Az 1173/2011/EU és a 473/2013/EU rendeletet módosító javasolt rendelet*

Az EKB üdvözli az 1173/2011/EU és a 473/2013/EU rendelet javasolt módosításait, mivel azok célja annak biztosítása, hogy e rendeletek összhangba kerüljenek a megreformált uniós gazdasági kormányzási keret rendelkezéseivel, valamint általános logikájával és megközelítésével. Az uniós gazdasági kormányzási keretet alkotó különböző rendeletek közötti összhang biztosítása hozzá fog járulni a nagyobb egyértelműséghez és átláthatósághoz, amelyek elengedhetetlenek a megreformált keret hatékony végrehajtásához.

2.2. *A 472/2013/EU rendeletet módosító javasolt rendelet*

2.2.1. Amint az az 1.4. bekezdésben jelzésre került, az EKB üdvözli a 472/2013/EU rendelet javasolt módosításaival kapcsolatos pontosításokat. A (8) preambulumbekezdés szerint azt az euroövezeti tagállamot, amely elővigyázatossági alapon olyan pénzügyi támogatásban részesül egy vagy több másik tagállamtól vagy harmadik országtól, az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmustól, az ESM-től vagy más érintett nemzetközi pénzügyi intézménytől, például a Nemzetközi Valutaalaptól, amely új szakpolitikai intézkedések elfogadását írja elő, megerősített felügyeletnek kell alávetni, akkor is, ha a pénzügyi támogatást még nem vették igénybe. A

([5]) Lásd az uniós gazdasági kormányzás reformjára vonatkozó javaslatról szóló, 2023. július 5-i CON/2023/20 európai központi banki véleményben (HL C 290., 2023.8.18., 17. o.) szereplő általános észrevételeket. Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EUR-Lexen.

([6]) Lásd a 472/2013/EU rendeletet módosító javasolt rendelet (8) preambulumbekezdését.

preambulumbekezdés azt is egyértelművé teszi, hogy az ESM szigorított feltételekhez kötött hitelkerete ilyen új szakpolitikai intézkedéseket tesz szükségessé, ezért az ilyen pénzügyi támogatásban elővigyázatossági alapon részesülő tagállamot megerősített felügyelet alá kell vonni. Végül a (8) preambulumbekezdés tisztázza, hogy az ESM új elővigyázatossági pénzügyi támogatási eszközei tekintetében a Bizottságnak eseti alapon kell értékelnie, hogy az adott esetben alkalmazott új eszközhöz valóban kapcsolódnak-e ilyen új szakpolitikai intézkedések, és hogy az ilyen pénzügyi támogatás valamely tagállam általi igénybevétele indokolja-e a megerősített felügyelet alkalmazását.

2.2.2. Amint az az 1.4. bekezdésben szintén jelzésre került, az EKB üdvözli egy olyan rendelkezésnek a 472/2013/EU rendelet 14. cikkébe történő javasolt beiktatását, amely egyértelművé teszi a programot követő utólagos felügyelet célkitűzését és hatályát, így az a következők nyomon követését és értékelését jelentené: a) az érintett tagállamnak a kapott pénzügyi támogatás visszafizetésére való képessége, figyelembe véve gazdasági, költségvetési és pénzügyi helyzetét; b) a makrogazdasági kiigazítási programban vagy a kapott elővigyázatossági pénzügyi támogatás alapjául szolgáló feltételrendszerben foglalt reformok végrehajtása; és c) az azon kockázatok enyhítésére irányuló korrekciós intézkedések szükségessége, hogy az érintett tagállam nem képes visszafizetni a kapott pénzügyi támogatást ([7]). Ellenőrző látogatásokra, valamint az azokból következő értékelés eredményének az Európai Parlament illetékes bizottsága, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság és az érintett tagállam parlamentje részére történő, Bizottság általi megküldésére továbbra is sor fog kerülni, az EKB közreműködésével, főszabály szerint hathavonta.

2.2.3. Az EKB üdvözli továbbá a 472/2013/EU rendelet 14. cikkének egy további új rendelkezéssel való javasolt kiegészítését, amely rendelkezés lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy a programot követő utólagos felügyelet alkalmazásának kezdetét követő öt év elteltével öt évre felfüggessze annak alkalmazását egy külön értékelés alapján, amelyet a Bizottság készíthet az érintett tagállamnak a kapott pénzügyi támogatás visszafizetésére való képességéről, és amelyhez a Bizottságnak a javasolt új rendelkezésben meghatározott bizonyos körülményeket kell figyelembe vennie ([8]). Az EKB megjegyzi, hogy nem elvárás vele szemben, hogy közreműködjön a Bizottság értékelésének vagy a programot követő utólagos felügyelet felfüggesztésére vonatkozó döntésének közlésében. A vonatkozó látogatásokat azonban az EKB közreműködésével kell végrehajtani, hasonlóan a programot követő ellenőrző látogatásokhoz.

2.2.4. A 472/2013/EU rendelet elfogadásához vezető bizottsági javaslat közzétételekor az 1024/2013/EU tanácsi rendeletet ([9]) (a továbbiakban: SSM-rendelet) még nem fogadták el. Ezenkívül az EKB az e bizottsági javaslatról szóló véleményét ([10]) 2012. március 7-én fogadta el, jóval az SSM-rendelet véglegesítése előtt, és azt megelőzően, hogy az EKB 2014. november 4-étől ellátta volna az SSM-rendelet által ráruházott feladatokat. Az EKB üdvözli, hogy a javasolt rendelet kifejezetten hivatkozik egyrészt az SSM-rendelet, másrészt az EKB felügyeleti szervkénti szerepe és a 472/2013/EU rendelet 3. cikkének (3) bekezdése ([11]) szerinti megerősített felügyelet keretében az érintett illetékes nemzeti hatóságok által betöltött szerep közötti kölcsönhatásra.

2.3. *A 332/2002/EK rendeletet módosító javasolt rendelet*

2.3.1. Az EKB üdvözli a 332/2002/EK rendeletet módosító javasolt rendeletet, amelynek célja az euroövezeten kívüli tagállamok számára biztosított, a fizetési mérleggel kapcsolatos eszköz finanszírozási szabályainak egyszerűsítése, valamint hatékonyságának és költséghatékonyságának növelése.

([7]) Lásd a 472/2013/EU rendelet javasolt módosításai 1. cikke 9. pontjának b) alpontját, amely a 472/2013/EU rendelet 14. cikkét új (1a) bekezdéssel egészíti ki.

([8]) Lásd a 472/2013/EU rendelet javasolt módosításai 1. cikke 9. pontjának d) alpontját, amely a 472/2013/EU rendelet 14. cikkét új (2a) bekezdéssel egészíti ki.

([9]) A Tanács 1024/2013/EU rendelete (2013. október 15.) az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról (HL L 287., 2013.10.29., 63. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

([10]) Lásd az euroövezet megerősített gazdaságirányításáról szóló, 2012. március 7-i CON/2012/18 európai központi banki véleményt (HL C 141., 2012.5.17., 7. o.).

([11]) Az EKB megjegyzi, hogy a 472/2013/EU rendelet 7. cikkének (4) bekezdése (a program felügyelete) és 14. cikkének (2) bekezdése (a programot követő utólagos felügyelet) a 472/2013/EU rendeletet módosító javasolt rendelettel történő módosítást követően a 3. cikk (3) bekezdésére való kereszthivatkozást tartalmazna.

2.3.2. Az uniós eszköz finanszírozási módszere jelenleg back-to-back finanszírozáson alapul, amelynek keretében a Bizottság az egyes hitelnyújtási helyzetek követelményei alapján végzi a piaci műveleteket. Ez azt jelenti, hogy a Bizottság minden egyes hitelfelvételi ügylete közvetlenül kapcsolódik egy kifizetési szükséglethez. A 332/2002/EK rendeletet módosító javasolt rendelet az eszköz finanszírozási módszerét diverzifikált finanszírozási stratégiára váltja, összhangba hozva azt a Bizottság jelenleg működő egységes diverzifikált finanszírozási stratégiájával.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2025. november 18-án.

az EKB elnöke
Christine LAGARDE